

OPISKELUTULKKAUS (OPTU)

Opiskelutulkkaus on puhevammaisen koululaisen ja opiskelijan oikeus kaikissa opetus- ja opiskelutilanteissa. Tulkkaus mahdollistaa opiskelijan tasavertaisen osallistumisen!

Tulkki on asiakkaan ääni ja kommunikoinnin apuväline. Tulkki tukee opiskelussa opiskelijan kommunikointia ja ymmärtämistä. Puhetulkki on koulutettu ammattilainen, joka on perehtynyt opiskelijan kommunikaatioon.

Tulkki tulkkaa:

- opiskelijan viestimät asiat lähiympäristölle
- tarvittaessa opettajan, ohjaajan, muiden oppilaiden ja henkilöiden viestimät asiat opiskelijalle

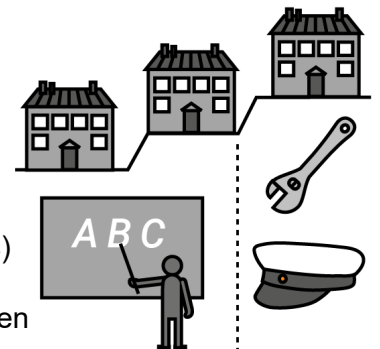
Tulkkaminen tapahtuu opiskelijan käyttämien kommunikaatiokeinojen avulla. Tarvittaessa tulkki varaa aikaa opiskelijan puheenvuorolle.

Opiskelutulkkauksen järjestäminen perusopetuksessa on opiskelijan kotikunnan vastuulla. Opiskelutulkkausta haetaan kunnan vammaispalveluista.

Opiskelutulkkauksen perusopetuksen jälkeisissä opinnoissa järjestää Kelan vammaisten henkilöiden tulkkaukspalvelu.

- lukio, ammattioppilaitos, ammattikorkeakoulu tai yliopisto
 - opinnot, jotka edistävät ammatilliseen opiskeluun pääsemistä tai työllistymistä
 - opinnot, jotka tukevat työelämässä pysymistä tai etenemistä
 - tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen (TUVA-koulutus) lukioon tai ammattioppilaitokseen.
- (Jos TUVA-koulutus on kunnan järjestämä, niin opiskelutulkkauksen järjestäminen kuuluu kunnalle.)

Opiskelutulkkausta ei ole mahdollista saada:

- kansalaisopiston ja työväenopiston kursseille
- autokoulukursseille
- oppisopimuskoulukseen

Näihin opintoihin tulee käyttää opiskelijan henkilökohtaisia tulkkaukstuenteja.

Opiskelutulkkaus on käyttäjälleen maksutonta, eikä se vähennä henkilökohtaisia, Kelan vammaisten tulkkaukspalvelun myöntämiä tulkkaukstuenteja.

Opiskelutulkkausta myönnetään niin paljon kuin opinnoissa tarvitaan!

Lähteet ja lisätietoa:

Kela 2026. [Opiskelutulkkaus](#). Verkkosivu. Viitattu 28.3.2026.

Kuvat: Papunet.net, KUVAKO, muokattu versio

OPISKELUTULKKAUS – MISSÄ?

- oppitunneilla, luokkahuoneessa ja työsaleissa
- retkillä, tutustumiskäynneillä ja opintomatoilla
- opintoihin kuuluvissa työharjoitteluissa
- opintoihin liittyvissä kokouksissa ja arviointikeskusteluissa
- lisää: <https://www.kela.fi/vammaisten-tulkkauspalvelu-opiskelutulkkaus>

HUOM! Itsenäinen opiskelu on rajattu Kelan järjestämän opiskelutulkkauksen ulkopuolelle. Siihen opiskelijan tulee käyttää henkilökohtaisia tulkkaustuntejaan.

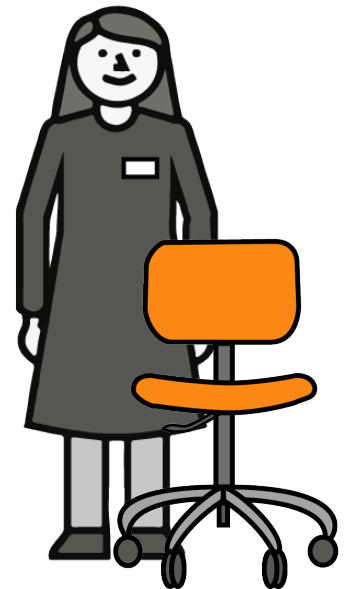
OPISKELUTULKKAUS – MITEN?

- Opiskelijan oman viestimisen selventäminen/ ääneen sanominen
 - Tulkki tulkaa **minä**-muodossa
- Viestin muokaus opiskelijalle ymmärrettävämpään muotoon
- Kommunikoinnin apuvälineen käytössä avustaminen
- Tarvittaessa:
 - kirjoittaminen opiskelijan sanelun mukaan
 - opiskelijan tulkaaminen puhelimesta
- Tulkkauspalveluun kuuluu pienimuotoinen kommunikaatiomateriaalin valmistus tai päivitys opetustilanteiden tulkkausta varten

OPISKELUTULKKAUS KÄYTÄNNÖSSÄ

- puhevammaisten tulkkauksessa paikalla yleensä on yksi tulkki kerrallaan
- opiskelijan tulkkeina toimii yleensä useampi tulkki, ”tulkkirinki”
 - yksi tulkeista toimii vastuutulkkinä, jolle tiedotetaan aikatauluista, tapahtumista ja muutoksista
- tulkki ei ole tilanteessa osallinen tai osallistuva henkilö – puhu AINA opiskelijalle, älä tulkille!
- tulkki tulkaa opettajan opetusta ja opiskelijan viestejä
- tulkki ei opeta, ei ole koulunkäynninavustaja, ei korjaa opiskelijan vastausta
- tulkki ei ohjaa, hillitse, rajoita eikä valvo
- tulkki ei toimi avustajana, ei syötä eikä juota, ei kuljeta opiskelijaa eikä hänen tavaroitaan
- tulkki ei ole opiskelijan kaveri eikä seuralainen
- tulkki on opiskelijakohtainen ja on paikalla kyseisen opiskelijan kommunikaatiota varten
- tulkki ei opeta kommunikaatiomenetelmiä (erilaisten kommunikaatiomenetelmien opetuksesta vastaavat hyvinvointialueet)

Käytännössä opetustiloissa tulkille tarvitaan tuoli. Lisäksi tulisi ratkaista tulkkien lounaseväiden säilytys ja lounastauon paikka, ulkovaatteiden säilytys ja tarvittaessa auton parkkipaikka.

Kuvat: Papunet.net, KUVAKO:
Sari Kivimäki/ SPT ry